

Universit  de Perpignan **Via Domitia**

UNIVERSITAT DE PERPINYÀ VIA DOM CIA - IFCT

INSTITUT FRANCO-CATALÀ TRANSFRONTERER

ICRECS – Institut Català de Recerques en Ciències Socials

Pèire Raymond

La revista felibrenca cantalesa «*Lo Cobreto*» del peri de 1895-1900: presentacion d'un objecte patrimonial e de son utilizacion pedagogica dins l'encastre d'una escola Calandreta

Volume III Ann xe 71

Fichas menairas de las sequ ncias: «Devinalhas e Charradas», «Devinalhas e Familhas de lengas», «Variacions a l'entorn d'un conte», «Descubrir de las legendas», «Activitat a l'entorn d'una fabla de *La Fontaine*»

Memòria de Master 2

Mencion : Mesti rs de l'Educacion e de la Formacion

Especialitat : Ensenhament Bilingue Immersiu

jos la direccion de : Martina Camiade

Tutors: Pèire Johan Laffitte e Benjamin Assi 

Annada universitària 2013-2014

<p>assistança pedagógica : Miquèla Canet</p>	<p>Seqüència : Devinalhas e Charradas</p>	<p>Sesilha 1 data: 3/09/13</p>
<p>Encastre de las sesilhas: Activitats pedagógicas complementàrias (APC), los dimars de 15h45 a 16h30, trabalh sul projècte de classa del periòde 1</p>	<p>Sesilhas 1 a 2 : escotar de las devinalhas e cercar las respensas</p> <p>Sesilhas 3 a 5 : Inventar de las devinalhas e las pausar als autres</p> <p>Sesilha 6 : descobrir de las charradas</p> <p>Sesilha 7-8 : Inventar de las charradas e las presentar al autres</p>	<p>Sesilha 2 data: 10/09/13</p> <p>Sesilha 3 data: 17/09/13</p> <p>Sesilha 4 data: 24/09/13</p> <p>Sesilha 5 data: 1/10/13</p> <p>Sesilha 6 data: 8/10/13</p> <p>Sesilha 7 data: 15/10/13</p> <p>Sesilha 8 data: 05/11/13</p>

Competéncias del sòcle comun trabalhadas

Competéncia 1 palièr 1	Competéncia 1 palièr 2	Competéncia 7 palièr 2
Legir sol, a votz nauta, un tèxt comprenant dels mots coneguts e desconeguts	S'exprimir a l'oral coma a l'escrich dins un vocabulari apropiat e precis.	S'implicar dins un projècte individual o collectiu.
S'exprimir clarament a l'oral en utilizar un vocabulari apropiat	Prendre la paraula en respectar lo nivèl de lenga adaptat	Respectar de las consignas simplas en autonomia
participar en classa a un escambi verbal en respectar las règlas de la comunicacion	Respondre a una question per una frasa complèta a l'oral	
Utilizar sas coneissenças per escriure mièlh un tèxt cort	Prendre part a un dialòg : prendre la paraula davant los autres, escotar los autres, formular e justificar son ponch de vist	
	Utilizar sas coneissenças per soscar sus un tèxt	
	Mestrejar qualques relacions de sens entre los mots	
	Saber utilizar un diccionari papièr	

Saber far :

- comprendre e parlar l'occitan
- poire se concentrar per escotar

- escotar atentivament un tèxt cortet
- ensajar de comprendre e s'interrogar sul sens
- ensajar de trobar una solucion

Saber èstre :

Debanament de la SESILHA 1

Objectiu : ensajar de comprendre e de respondre a de las devinalhas.

Luòc : sala de classa

Material : bóstia amb dels papierons a l'interior (las devinalhas)

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « Agara vam escotar de las devinalhas e ensajar de l-i respondre. Dins aquela bóstia i a dels papierons amb de las devinalhas escrichas. Sus cada papieiron trobaretz la question e la resposta. Cal legir la question mas pas la resposta ; L'un après l'autre vendretz prendre a l'asard una devinalha que legiretz a la classa. Caldrà daissar soscar la classa e validar las responsas o non. »

2) òrdre de passatge : farem una plof per causir lo primièr calandron. Puèi daissarem los escolans s'apelar per se remplaçar.

3) Lectura de las devinalhas e soscadissas :

- Lo calandron que legís distribuís la paraula a sos camarades que la demandan en levar lo det. Lo regent velha a çò que la paraula siá plan repartida.
- Lo calandron que legís la devinalha pòt pas dire la resposta mas se degun tròba pas pòt donar un indici.
- Las responsas prepausadas son escrichas al tablèu pel regent o pel calandron. Se pòt discutir de lor pertinéncia o non abans d'èstre validadas o non.
- Lo calandron que legís validarà la bona resposta e se degun tròba legirà la resposta al cap de 10 minutas maximun.

Bilanç : far parlar los calandrons sus las dificultats rencontradas e sus lor devinalha preferada.

Debanament de la SESILHA 2 (veire sesilha 1)

Debanament de la SESILHA 3

Objectiu : inventar e escriure de las devinalhas collectivament.

Luòc : sala de classa

Material : quasèrn d'escritura, tablèu, estilòs

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la recèrca sus las devinalhas del còp passat e presentacion de l'objectiu de la sesilha : «Vos rapelatz que cerquèrem a trobar de las devinalhas. Se sètz d'acòrdi vos prepausarem a-uèi de començar a far un quasernet de devinalhas ont metriam las devinalhas que coneissèm mas atanben aquelas qu'inventaretz..»

Distribuir la paraula als calandrons per aver lor vejaire.

«A-uèi vos prepausam donc de soscar a l'escritura de devinalhas novèlas a pausar a vòstres camarades. Trabalharem per parelhs que vam escriure al tablèu. Vos poiretz ajudar per escriure de las devinalhas del còp passat (mostar la bóstia) e de las esplechas que coneissètz (quasèrns, dictionaris...). Podètz nos demandar atanben d'ajuda pels mòts desconeguts. Farem dos grops pels cicles 1 e 2 ont seretz mesclats e repartits entre ieu e Miquèla. »

2) Organizacion de las còlas: Al tablèu, escriure las còlas amb lo secretari (responsable escritura) e se metre en plaça. Sonar los calandrons dels cicles 1 e 2 e s'installar dins la classa (un grop al canton amb ieu, l'autre dins la sala de las mairalas amb Miquèla

3) Fasa d'escritura :

- Los calandrons s'installan per parelhs repartits dins la classa tota e se meton al trabalh. Los pus bèls en escritura ajudan los pus pichons a escriure.

- Lo regent passa per agachar l'avancada del trabalh e ajudar los qu'an de mal a partir.

Bilanç : tornar sul trabalh fach e las dificultats.

Debanament de la SESILHA 4 (veire Sesilha 3)

Debanament de la SESILHA 5

Objectius : Presentar de las devinalhas inventadas e cercar a las resòlver.

Luòc : sala de classa

Material : quasèrn d'escritura, tablèu

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las règlas de vida : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.»

Rampèl de la recèrca sus las devinalhas del còp passat e presentacion de l'objectiu de la sesilha : « A-uèi cada còla va presentar al mens una devinalha que trobèt. Coma l-i a 7 còlas, daissarem 5 minutas a cada còla per nos pausar de las devinalhas. Vos poiretz repartir entre un que presenta la devinalha e l'autre que balha la paraula. S'avèm lo temps poirem far un autre passatge pel los que vòlon.

2) Fasa de presentacion

- Cada còla legís sas devinalhas e los autres ensajan de devinar. La paraula es repartida entre los calandrons. Dels indicis pòdon èstre donats.
- Los responsables validan o non las responsas. a la fin las responsas son donadas

Bilanç : tornar sus las diferentas devinalhas, lors dificultats, lors aspects umoristics o poetics...

Debanament de la SESILHA 6

Objectius : Descubrir de las charradas e ensajar de trobar las solucions.

Luòc : sala de classa

Material : tablèu

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las règlas de vida : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.»

Rampèl de la recèrca sus las devinalhas del còp passat e presentacion de l'objectiu de la sesilha : « A-uèi vos vau presentar una altra sòrta de devinalha.

La vos vau legir e anatz ensajar de trobar la solucion:

Mon primièr es un animal que japa.

Mon segond es lo contrari de mai.

Mon tot es un endrech ont passam sovent.

Qual a trobat la solucion?»

Distribuir la paraula e demandar als calandrons d'explicar lor biais de far.

Se degun tròba, explicatz lo biais de far, es a dire respondre a cada question per trobar la sillaba del mot final a tornar constituir.

«Qualqu'un sap cossí se sònan aquelas menas de devinalhas?» Distribuir la paraula e se degun tròba explicar que quò se sòna una charrada.

2) cercar de las charradas

- Presentar d'autres charradas e distribuir la paraula als calandrons. Lor demandar d'explicar la solucion.
- Sollicitar los cicles 1 e 2 en lor demandar de respondre a de las questions simples per ajudar a resòlver la charrada.

Tièira de las Charradas (inventadas per Pèire Raymond)

Mon primièr es animal que japa

Mon segond es lo contrari de mai

Mon tot me permet de me passejar.

camin

Mon primièr es un animal que japa

Mon segond es çò que demòra del grand del blat
Mon tresen es la darrièra sillaba de Calandreta
Mon tot es un instrument de musica tradicionala d'Auvèrnhe.

cabreta

Mon primièr es un lo mòt forn sans la premièra letra
Mon segond es indispensabe a ma man
Mon tresen se tròba al mièg de la cara
Mon quatren es lo mòt forn amb un d a la plaça de la premièra letra
Mon tot es me permet de consultar internet.

ordenador

Mon primièr es un animal que miauna
Mon segond es lo contrari de rapid
Mon tresen es la darrièra sillaba de saladièr
Mon tot ajuda a se reperar dins lo temps.

calendièr

Mon primièr es un animal que miauna
Mon segond se tròba al mièg de la carra
Mon tresen dintra dins mas cauçuras
Mon tot me permet de m'assetar confortablament a l'ostal

canapè

Mon primièr es un animal que ressembla a una mirga en pus bèl
Mon segond es un adjectiu possessiu de la segonda persona del singular

Mon tresen, lo metes dins ton solière

Mon quatten es lo vèrb nadar conjugat al present a la tresena persona del singular

Mon tot es un animal nocturn

ratapenada

Bilanç : reculir los vejaires sus las diferéncias entre devinalhas e charradas...

Debanament de la SESILHA 7

Objectius : Escriure per còlas de las charradas.

Luòc : sala de classa

Material : tablèu, quasèrn d'escritura, estilòs

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las règlas de vida : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.»

Rampèl amb l'ajuda de la classa de çò qu'es una charrada. «Vos rampelatz qu'aviam escrich de las devinalhas per còlas l'autre còp. A-uèi vam far parièr per las charradas. Mas vam escambiar de còlas.»

Qual a trobat la solucion?»

Distribuir la paraula e demandar als calandrons d'explicar lor biais de far.

Se degun tròba, explicatz lo biais de far, es a dire respondre a cada question per trobar la sillaba del mot final a tornar constituir.

«Qualqu'un sap cossí se sònan aquelas menas de devinalhas?» Distribuir la paraula e se degun tròba explicar que quò se sòna una charrada.

2) Organizacion

Al tablèu escriure las còlas novèlas e escambiar entre ieu e Miquèla los grops mesclats cicles 1e 2. Se repartir suls burèus, ieu al canton e Miquèla dins la sala de las mairalas.

3) Cercar e escriure

Cada còla se met al trabalh per soscar a de las charradas e las escriure.

Bilanç : tornar sus las capitadas e las dificultats...

Debanament de la SESILHA 8

Objectius : Presentar de las charradas e soscar a lors responsas.

Luòc : sala de classa

Material : tablèu, quasèrn d'escritura

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las règlas de vida : «nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.»

Rampèl de la sesilha passada e presentacion de l'objectiu de la sesilha : « A-uèi cada còla va presentar al mens una charrada que trobèt. Coma l-i a 7 còlas, daissarem 5 minutas a cada còla per nos pausar de las devinalhas. Vos poiretz repartir entre un que presenta la charrada e l'autre que balha la paraula. S'avèm lo temps poirem far un autre passatge per los que vòlon.

2) Fasa de presentacion

- Cada còla legís sas charradas e los autres ensajan de devinar. La paraula es repartida entre los calandrons. Dels indicis pòdon èstre donats.
- Los responsables validan o non las responsas. a la fin las responsas son donadas

Bilanç : tornar sus las diferentas charradas, lors dificultats, lors aspects umoristics o poetics...

<p>Nivèls: cicles 1-2-3</p> <p>Efectius : 17-19</p> <p>regent: Pèire Raymond</p> <p>assistança pedagogica : Miquèla Canet</p>	<p style="text-align: center;">Sequència : Devinalhas e Familhas de lenga</p> <p>Sesilhas 1 a 3 : Escotar de las devinalhas en dialècte occitan gascon e tornar formular en occitan lengadocian per cercar la responsa.</p> <p>Sesilhas 4 a 6 : Escotar de las devinalhas en dialècte occitan gascon e tornar formular en occitan lengadocian per cercar la responsa.</p>	<p>Sesilha 1 data: 11/09/13</p> <p>Sesilha 2 data: 18/09/13</p> <p>Sesilha 3 data: 25/09/13</p> <p>Sesilha 4 data: 2/10/13</p> <p>Sesilha 5 data: 16/10/13</p> <p>Sesilha 6 data: 06/11/13</p>
<p>Encastre de las sesilhas: Família de lenga, los dimècres de 11h15 a 11h45, trabalh sul projècte de classa del periòde 1</p>		

Competéncias del sòcle comun trabalhadas

Competéncia 1-palièr 1	Competéncia 1-palièr 2 :	Competéncia 2-palièr 2
S'exprimir clarament a l'oral en utilizar un vocabulari apropiat	Prendre la paraula en respectar lo nivèl de lenga adaptat	Comprendre dels mots familars e de las expressions correntas
participar en classa a un escambi verbal en respectar las règlas de la comunicacion	Respondre a una question per una frasa complèta a l'oral	Utilizar dels biais de dir e de las frases pròchas dels modèls rencontrats dins los aprendissatges
	Prendre part a un dialòg : prendre la paraula davant los autres, escotar los autres, formular e justificar son ponch de vis	Tornar far un modèl oral
	Utilizar sas coneissenças per soscar sus un tèxt	

Saber far :

- comprendre e parlar l'occitan
- poire se concentrar per escotar

Saber èstre :

- escotar atentivament un tèxt cortet
- ensajar de comprendre e s'interrogar sul sens
- participar en respectar las règlas e las leis
- ensajar de trobar una solucion

Debanament de la SESILHA 1

Objectiu : ensajar de comprendre de las devinalhas dins un autre dialècte occitan e ensajar de trobar la solucion. Cercar qualques palancas entre los dialèctes lengadocian e gascon.

Luòc : sala de classa

Material : libre *200 devinetas* d'Onorat Dambielle, mapa d'Occitània

Durada: 30 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « Vos vau legir una devinalha dins un autre dialècte occitan..

Escotatz : Va e veng sens jamès cambiar de plaça. Qu'es aquò?

Qual nos pòt tornar dire dins l'occitan que parlam a l'escòla?»

Distribuir la paraula, tornar dire la devinalha se l-i a besonh, ajudar a tornar dire en dialècte lengadocian.

Cercar la solucion (la pòrta) e ajudar en balhar d'indicis (quò se tròba dins cada ostal... n-i a dins l'escòla...).

«Aquel occitan que venèm d'ausir, qualqu'un la tornar conegut?»

Balhar la paraula e localizar amb l'ajuda de la mapa l'airal del dialècte gascon.

2) Pausar d'autres devinalhas e far de las palancas:

Lo regent legís d'autres devinalhas e fa tornar formular en dialècte occitan.

Far tornar sortir de las palancas entre los dos dialèctes e las formas especificas del gascon:

- la letra j pronunciada «i» en gascon e «ts) en lengadocian orlhagués
- a la debuta e mots la letra f en lengadocian deven «h aspirat» en gascon
- la numeracion
- las formas conjugadas

-lo lexic especific

-l'utilizacion de «que» a la debuta de las frases afirmativas en gascon...

Bilanç : far parlar los calandrons sus las dificultats encontradas e sus lor devinalha preferida. Demandar de revirar dels mots del gascon al lengadocian e inversament.

Debanament de la SESILHA 2

Objectiu : ensajar de comprendre de las devinalhas dins un autre dialècte occitan e ensajar de trobar la solucion. Cercar qualques palancas entre los dialèctes lengadocian e gascon.

Luòc : sala de classa

Material : libre *200 devinetas* d'Onorat Dambielle, mapa d'Occitània

Durada: 30 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada: «Qualqu'un se rampèla dins quanhe dialècte occitan aviam cercat la resposta a las devinalhas? Qual poiriá nos venir mostrar sus la mapa ont se parla aquel dialècte?»

Balhar la paraula. Demandar atanben se sovenon de qualques traches del dialècte gascon.

2) Pausar d'autres devinalhas e contunhar de las palancas:

Lo regent legís d'autres devinalhas e fa tornar formular en dialècte occitan.

Far tornar sortir de las palancas entre los dos dialèctes e las formas especificas del gascon:

-l'utilizacion de «que» a la debuta de las frases afirmativas en gascon...

Bilanç : far parlar los calandrons sus las dificultats encontradas e sus lor devinalha preferida. Demandar de revirar dels mots del gascon al lengadocian e inversament.

Debanament de la SESILHA 3: veire sesilha

Debanament de la SESILHA 4

Objectiu : Objectiu: cercar la resposta a una devinalha dins una altra lenga (dialècte italian de Gèna)

Luòc : sala de classa

Material : mapa d'Euròpa, pòste per escotar los CD, ralonga e *CD Devinettes Génoises, Musique de Marc Simon, Lirabelle, 2004*

Durada: 30 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquèl que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha «Presentacion de l'activitat : «Vos sovenètz que l'autre còp, cerquèrem de las devinalhas dins un autre parlar occitan. »

Demandar als calandrons lo nom del dialècte e de lo localizar sus la mapa. « A-uèi vam partir dins un autre país. En Itàlia. Qual coneis Itàlia ? »

Far parlar los calandrons. « Qual nos pòt mostrar ont es Itàlia sus la mapa ? »

Un calandron ven mostrar. « Anarem del costat d'una vila al bòrd de la mar mediterrane que se sòna Gèna. »

Far mostrar als calandrons. « De qué parlon en itàlia ? » Far parlar los calandrons.

«Justament, vam escotar cossí parlan. Anatz plan escotar aquela devinalha. Ensajarem de comprendre çò qu'avèm ausit e de revirar en occitan.»

2) Far escotar la premièira devinalha.

. Far parlar la classa sus çò ausit (mòts, frasas...) e ensajar de revirar...

-Tornar far escotar tant de còps que l-i a de besonh per arribar de tornar formular en occitan la devinalha ausida. Tornar dire e far repetar als calandrons la devinalha italiana.

-Recercar la resposta : bailar la paraula e far reagir la classa sus las preposicions (arguments, credibilitat de la resposna...)

-Far escotar la resposta : daissar escotar lo disque amb la question, l'entracte musical e la resposta bailada. Far reagir la classa : demandar de revirar la resposta e ajudar se l-i a besonh. Confrontat las responsas bailadas pendent la recèrca a la solucion..

3) Far escotar una altra devinalha se l-i a lo temps

Debanament de la SESILHA 5

Objectiu : Objectiu: cercar la resposta a una devinalha dins una altra lenga (dialècte italian de Gèna)

Luòc : sala de classa

Material : mapa d'Euròpa, pòste per escotar los CD, ralonga e *CD Devinettes Génoises, Musique de Marc Simon, Lirabelle, 2004*

Durada: 30 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada. Demandar als calandrons lo nom de la lenga qu'avèm escotat, ont se tròba sus la mapa. Rampèl dels mots rencontrats e çò que vòlon dire....

2) Escotar e cercar la resposta d'autres devinalhas (veire sesilha 4)

Bilanç: Demandar de tornar dire dels mots en italian rescontrat e çò que vòlon dire.

Debanament de la SESILHA 6 (veire sesilha 5)

<p>Nivèls: cicles 1-2-3</p> <p>Efectius : 17-19</p> <p>regent: Pèire Raymond</p> <p>assistança pedagògica : Miquèla Canet</p>	<p style="text-align: center;">Seqüència : variacions a l'entorn d'un conte</p> <p>Sesilhas 1 a 3 : escotar e explicitar lo conte <i>Pèire sans Páur</i></p> <p>Sesilha 4: Anàlisi dels personatges del conte <i>Pèire sans Páur</i></p> <p>Sesilha 5: escotar e explicitar lo conte <i>Joan sans Paur</i></p> <p>Sesilha 6 : escotar e explicitar lo conte <i>Calamity Jane</i></p> <p>Sesilha 7 : comparar los tres contes</p>	<p>Sesilha 1 data: 5/11/13</p> <p>Sesilha 2 data: 12/11/13</p> <p>Sesilha 3 data: 19/11/13</p> <p>Sesilha 4 data: 26/11/13</p> <p>Sesilha 5 data: 03/12/13</p> <p>Sesilha 6 data: 10/12/13</p> <p>Sesilha 7 data: 17/12/13</p>
<p>Encastre de las sesilhas: Activitats pedagògicas complementàrias (APC), los dimars de 15h45 a 16h30, trabalh sul projecte de classa del periòde 2</p>		

Competéncias del sòcle comun trabalhadas

Competéncia 1-palièr 1	Competéncia 1-palièr 2 :	Competéncia 5-palièr 2 :
S'exprimir clarament a l'oral en utilizar un vocabulari apropiat	Prendre la paraula en respectar lo nivèl de lenga adaptat	Far dels ligams entre los tèxts estudiats
Participar en classa a un escambi verbal en respectar las règlas de la comunicacion	Respondre a una question per una frasa complèta a l'oral	Practicar lo dessenh e diversas fòrmas d'expressions visualas e plasticas
Emplegar dels mots precises per s'exprimir	Prendre part a un dialòg : prendre la paraula davant los autres, escotar los autres, formular e justificar son ponch de vist	
Copiar un tèxt cort sans error dins una escritura lisibla e amb una presentacion sonhada	Utilizar sas coneissenças per soscar sus un tèxt	
	Comprendre dels mots novèls e los utilizar del bon biais	
	Reperar dins un tèxt de las informacions explicitas	
	Inferir de las informations novèlas (implicitas)	
	Legir sol e comprendre un enonçat, una consigna	

Saber far :

- comprendre e parlar l'occitan
- poire se concentrar per escotar
- sègre una istòria en memorizar çò que ven d'èstre contat e explicar
- saber pausar de las questions suls ponches obscurs de l'istòria
- tornar formular lo reciu d'una istòria, far un resumit

Saber èstre :

- escotar atentivament un tèxt long
- ensajar de comprendre e s'interrogar sul sens
- participar als escambis verbals
- cooperar amb sos camarades per avançar dins un trabalh

Debanament de la SESILHA 1

Objectiu : escoltar un conte e tornar dire amb sos mots çò que conta.

Luòc : sala de classa, al canton.

Material : Ordenador, connexion internet, ralonga, naut-parlors

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escoltam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Al prealable: connexion al siti dels archius d'Orlhac: <http://archives.cantal.fr/ark:/16075/a011331720163gwt8BR>

The screenshot shows the website of the Cantal Archives. At the top, there is a banner with the text "BIENVENUE SUR LE SITE DES ARCHIVES DÉPARTEMENTALES DU CANTAL" and a logo for "cantal LE DÉPARTEMENT". Below the banner, there are navigation links: "RECHERCHE SIMPLE", "RECHERCHE THÉMATIQUE", "EN PRATIQUE", "ACTUALITÉS", and "MUSARDESSES".

The main content area is titled "SÉRIE AV : DOCUMENTS SONORES ET AUDIOVISUELS". It includes a search bar with the following criteria: "Titre : Porpondejados", "Personne : VEZOLE", and "Uniquement document(s) numérisé(s) : oui". Below the search bar, there are 8 results listed, each with a music icon and a brief description. The first result is "Couontes e Porpondejados d'Henri Dommergues, lecture Jean Vezole (premier enregistrement)... (4 AV 57)".

On the right side, there is a detailed view of the selected document. It includes the following information:

- Sommaire :** Documents sonores produits par les archives départementales (4 AV)
- Titre :** "COUONTES E PORPONDEJADOS" D'HENRI DOMMERGUES, LECTURE JEAN VEZOLE (PREMIER ENREGISTREMENT) / ARCHIVES DÉPARTEMENTALES DU CANTAL, FRÉDÉRIC BIANCHI : ENQUÊTEURS, HENRI DOMMERGUES, JEAN VEZOLE : INFORMATEUR, 2007.
- Cote :** 4 AV 57 2007
- Description physique :** Genre/Carac. phys. Document sonore, 1 disque compact audio
- durée :** 53 min 49 s
- Documents numérisés :** 1 document
- Origine :** Conseil Général du Cantal. Archives départementales du Cantal. Frédéric Bianchi
- Présentation du contenu :** Page 11 à 29, - Père sons pou
- Notes ISBD :** (Cote de l'original : Fg 530 [740] et de conservation : A [740] 765).
- Mots-clés matière :** conte ; lecture ; occitan
- Mots-clés lieu :** Aurillac (Cantal, France)
- Mots-clés personne :** Bianchi, Frédéric ; Dommergues, Henri ; Vezole, Jean
- Mots-clés Titre :** Couontes e Porpondejados
- Lien permanent :** <http://archives.cantal.fr/ark:/16075/a011331720163gwt8BR>

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « A-uèi vam escotar la primièira partida d'un conte que se sòna Pèire sans Paur. Quò's un monsur que se sòna Joan Vezole que nos va contar aquel conte. Vos cal plan escotar. Al cap d'un moment farem una pausa e ensajaretz de tornar dire çò que se passèt dins lo conte.»

2) Escota del Conte, reformalacion e explicacions dels ponches difícils :

Far tornar dire als calandrons lo debanament del conte: personatges, accions, problèmas, espròvas...

S'interessar a la lenga del contaire: reaccion dels calandrons, explicacions sus la lenga parlada pels locutors naturals...

Demandar d'explicar dels mots de vocabulari.

S'arrestar a «...partiguèt pel país.»

Bilanç : reculir las reaccions dels calandrons sus conte.

Debanament de la SESILHA 2

Objectiu : escotar un conte e tornar dire amb sos mots çò que conta.

Luòc : sala de classa, al canton.

Material : Ordenador, connexion internet, ralonga, naut-parlors

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Al prealable: connexion al siti dels archius d'Orlhac: <http://archives.cantal.fr/ark:/16075/a011331720163gwt8BR>

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada: «Qual nos pòt tornar dire çò que se passèt dins lo conte *Pèire sans Páur* qu'avèm començat d'escotar lo còp passat.»

Rampelar los eveniments del conte, los personatges...

2) Escota del Conte, reformalacion e explicacions dels ponches difícils :

Far tornar dire als calandrons lo debanament del conte: personatges, accions, problèmas, espròvas...

Demandar d'explicar dels mots de vocabulari.

S'arrestar a «...Pèire partiguèt pel castèl del diable.»

Bilanç : reculir las reaccions dels calandrons sul conte. De qué pensan de l'accion del eròi?

Debanament de la SESILHA 3

Escotar la fin del conte e tornar dire çò que se passèt. Discutir sus la morala de l'istòria, lo comportament del eròi (**veire debanament sesilha 2**).

Debanament de la SESILHA 4

Objectiu : Resumir un cònte e far la tièira dels personatges.

Luòc : sala de classa

Material : grilha d'analisi dels personatges del conte, estilò blau, futres

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada: «Vos rapelatz que lo còp passat, escotèrem la fin del conte de *Pèire sans Páur*. A-uèi vam ensajar de tornar racontar l'istòria e subretot de far la tièira dels personatges.

2) Tornar resumir l'istòria e far la tièira dels personatges

«Qual se soven cossí comença lo conte? De qual parlam a la debuta del conte?»

Distribuir la paraula e far aparéisser los personatges.

Los noms son copiats al tablèu e los calandrons tòrnon copiar al flor e a mesura los noms. Los cicles son ajudats dins lors còlas coma los que n'an de besonh.

Miquèla passa dins cada còla per ajudar se n-i de besonh a escriure.

3) Far l'illustracion

Los calandrons fan un dessenh per cada personatge per illustrar la grilha.

Perlongaments: se las illustracions son pas acabadas, prendre un momenton en arts visuals per acabar.

4) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per saber los qu'acabèron o pas.

Avaloracion: Participacion orala e grilha emplenada

Debanament de la SESILHA 5 :

Objectiu : escotar un conte en francés e tornar dire en occitan amb sos mots çò que conta.

Luòc : sala de classa

Material : Pòste per escotar un CD, ralonga, còpia numerisada (fichièr MP3) del vinil *Contes d'Auvergne par Michel Galabru (collection Vermeille, Hachette Jeunesse collection, 1979)*

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada: «Vos sovenètz del conte de Pèire sans Paur?»

A-uèi, vam escotar un autre conte en francés que se sòna *Joan sans Paur* (*Jean sans Peur*).

Coma lo còp passat s'arrestarem per tornar dire en occitan çò que se passèt dins lo conte.»

2) Escota del Conte, reformalacion e explicacions dels ponches difícils :

Escotar lo conte e far de las pausetas per far tornar dire als calandrons lo debanament del conte: personatges, accions, problèmas, espròvas...

S'interessar a la lenga del contaire: reaccion dels calandrons, remarca sul biais de dire l'istòria e pichòta presentacion del comedian Miquèl Galabru

Demandar d'explicar dels mots de vocabulari.

Enfin, demandar als calandrons de dire rapidament çò qu'es parièr o pas dins l'istòria (comparar las doas versions).

3) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 6 :

Objectiu : escotar un conte en occitan e tornar resumir sos eveniments

Luòc : sala de classa

Material : Pòste per escotar un CD, ralonga, còpia numerisada (fichièr MP3) de la caisseta *Contes* de Terèsa Canet (edicion Ostal del Libre, 1989)

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de la sesilha passada: «Lo còp passat, escotèrem lo conte en francés de Joan sans Paur. A-uèi vam escotar la debuta d'un autre conte en occitan que se sòna «Calamity Jane». Qual coneis Calamity Jane?» Balhar la paraula als calandrons. Fornir cortetament qualques explicacions.

«Aquel conte nos es dich per Terèsa Canet. Venguèt ja a l'escòla, qual se soven de gu-ela?» Balhar la paraula e demandar a Miquèla Canet de presentar sa sòrre.

2) Escota del Conte, reformulacion e explicacions dels ponches dificils :

Escotar lo conte e far de las pausetas per far tornar dire als calandrons lo debanament del conte: personatges, accions, problèmas, espròvas...

Demandar d'explicar dels mots de vocabulari.

3) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 7

Escotar la fin del conte e tornar dire çò que se passèt. Escambiar sus aquel conte en comparason dels dos autres (**veire debanament SESILHA 6**).

<p>Nivèls: cicles 1-2-3</p> <p>Efectius : 20</p> <p>regent: Père Raymond</p> <p>assistança pedagògica : Miquèla Canet</p>	<p>Seqüència : Descubrir de las legendas</p> <p>Sesilha 1 : escotar e tornar formular la legenda del cabretaire e del lop (version contada per Maria-Joana Besseyrot).</p> <p>Sesilha 2 : Legir e explicar la legenda de <u>Las Campanas d'a Barriac</u></p> <p>Sesilha 3 : escotar e explicar <u>La legenda del Grand Guidon</u> contada per Fèliç DAVAL</p> <p>Sesilha 4 : escotar dels collectatges sus las legendas del Drac, tornar resumir las istòrias, escambiar e explicar.</p> <p>Sesilhas 5-6-7 : legir lo tèxt <u>Lo Drac</u>, explicar e tornar resumir lo reciu.</p> <p>Sesilhas 8 : legir e explicar la legenda del <u>Pont del Diable</u></p>	<p>Sesilha 1 data: 7/01/14</p> <p>Sesilha 2 data: 14/01/14</p> <p>Sesilha 3 data: 21/01/14</p> <p>Sesilha 4 data: 28/01/14</p> <p>Sesilha 5 data: 4/02/14</p> <p>Sesilha 6 data: 11/02/1</p> <p>Sesilha 7 data: 18/02/14</p> <p>Sesilha 8 data: 25/02/14</p>
<p>Encastre de las sesilhas: Activitats pedagògicas complementàrias (APC), los dimars de 15h45 a 16h30, trabalh sul projècte de classa del periòd 2</p>		

Competéncias del sòcle comun trabalhadas

Competéncia 1-palièr 1	Competéncia 1-palièr 2 :	Competéncia 5-palièr 2 :
S'exprimir clarament a l'oral en utilizar un vocabulari apropiat	Prendre la paraula en respectar lo nivèl de lenga adaptat	Far dels ligams entre los tèxts estudiats
Participar en classa a un escambi verbal en respectar las règlas de la comunicacion	Respondre a una question per una frasa complèta a l'oral	Practicar lo dessenh e divèrsas fòrmas d'expressions visualas e plasticas
Emplegar dels mots precises per s'exprimir	Prendre part a un dialòg : prendre la paraula davant los autres, escotar los autres, formular e justificar son ponch de vist	
Copiar un tèxt cort sans error dins una escritura lisibla e amb una presentacion sonhada	Utilizar sas coneissenças per soscar sus un tèxt, mièlh lo comprendre	
	Comprendre dels mots novèls e los utilizar del bon biais	
	Reperar dins un tèxt de las informacions explicitas	
	Inferir de las informacions novèlas (implicitas)	
	Legir sol e comprendre un enonçat, una consigna	
	Legir aisidament (a votz nauta, silenciosament) un tèxt	

Saber far :

- comprendre e parlar l'occitan

- poire se concentrar per escotar
- sègre una istòria en memorizar çò que ven d'èstre contat e explicar
- saber pausar de las questions suls ponches obscurs de l'istòria
- tornar formular lo reciu d'una istòria, far un resumit

Saber èstre :

- escotar atentivament un tèxt long
- ensajar de comprendre e s'interrogar sul sens
- participar als escambis verbals
- cooperar amb sos camarades per avançar dins un trabalh

Debanament de la SESILHA 1 :

Objectiu : Escotar e comprendre lo reciu d'una legenda. Destriar la legenda del conte.

Luòc : sala de classa, canton

Material : Pòste per escotar un CD, ralonga, CD *Marie-Jeanne Besseyrot, Fabienne*. AMTA, 1998.

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquèl que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Presentacion de l'activitat : «A-uèi, vam escotar una novèla istòria en occitan. Escotatz plan, quò's una dòna que nos conta aquela istòria. La vam escotar, quò dura pas longtemps.

Puèi ensajarem de tornar dire aquela istòria.»

2) Escota de la legenda, reformulacion, explicacions

A la fin de la primièira escota, reculir las reaccions dels calandrons: mots ausits, lenga ausida, dificultats.

Aquel reciu es dich per Maria-Joana Besseyrot, collectada dins las annadas 80 e 90 per dels actors de l'IEO Cantal e de l'AMTA. Mme Besseyrot parla un occitan natural amb una diccion plan rapida çò que representa una dificultat per l'escota.

Donar qualques explicacions sus l'occitan ausit, la situacion de collectatge... e far una segonda escota integrala.

Balhar la paraula als calandrons e ensajar de tornar constituir lo reciu.

Enfin, tornar escotar lo reciu en far de las pausetas per tornar formular çò qu'es ausit. Donar d'explicacions.

3) Destriar lo conte de la legenda

«Aquel reciu es una legenda. D'après vos per de qué? Per de qué es pas un conte?»

Far parlar los calandrons e lor demandar de justificar, d'explicar las causas. Se degun tròba, atirar l'atencion dels calandrons sus la situacion del reciu: luòcs, personatges, situacions..

Far aparéisser que la legenda fa referença a de las situacions que se vòlon vertadièiras (personatges, luòcs) alara que lo conte demòra dins l'imaginari.

4) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion orala, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 2 :

Objectiu : Legir e comprendre una legenda, Las campanas d'a Barriac

Luòc : sala de classa.

Material : tèxt policopiat, fuèlha blanca, estilò blau, futres

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Presentacion de l'activitat : «A-uèi, vam legir ensemble una novèla legenda en occitan. S'arrestarem a la fin dels paragrafs per explicar çò qu'òm nos raconta.»

2) Lectura, reformulacion e explicacions

A la fin dels paragrafs legits, demandar als calandrons de tornar racontar çò qu'es passat dins l'istòria. Explicar dels mots mal aisits.

Contunhar la lectura e los escambis dusca a la fin del tèxt. Far passar lo maximun de calandrons en lectura en adaptar la longor al nivèl de lectura.

3) Ilustracion de la legenda

«Agara, vam ilustrar aquela legenda. Faretz un dessenh ont apareissaràn los personatges principals d'aquela legenda e escriuretz lor noms/ De qué dessenharem?»

Balhar la paraula als calandrons, escriure al tablèu lo nom dels personatges d'escriure. Resumir lo contengut del dessenh.

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, implicacion, atencion e escota, respèct de las consignas per l'illustracion.

Perlongament: acabar lo dessenh pendent la sesilha venenta d'arts visuals.

Debanament de la SESILHA 3 :

Objectiu : Escotar e comprendre lo reciu d'una legenda.

Luòc : sala de classa, canton

Material : Pòste per escotar un CD, ralonga, CD *Marie-Jeanne Besseyrot, Fabienne*, AMTA, 1998, Caisseta Al Canton de Mur-de-Barrés (collectatge Al Canton)

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Presentacion de l'activitat : «A-uèi, vam escotar de las legendas que nos parlan del Drac. Qual a ausit parlat del Drac?

Far parlar los calandrons.

«Agara anatz escotar çò que nos conta la dòna Besseyrot qu'escotèrem l'autre còp. Puèi escotarem una altra persona que nos conta aquelas legendas.»

2) Escota de las legenda, reformulacion, explicacions

A la fin de la primièira escota, reculir las reaccions dels calandrons.

Balhar la paraula als calandrons e ensajar de tornar constituir lo reciu.

Far atanben parieirament per la legenda contada sus la caisseta de collectatge de Mur de Barrés.

A la fin de l'escota dels collectatges, parlar de qual es lo Drac, a de qual fa pensar dins d'autres istòrias...

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, implicacion, atencion e escota, respèct de las consignas per l'illustracion.

Perlongament: aprendre la poesia Lo Drac de Loïs Géraud

Debanament de la SESILHA 4 :

Objectiu : Legir e comprendre lo reciu d'una legenda.

Luòc : sala de classa.

Material : Policopiat del Tèxt Lo Drac d' Enric Dommergues

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Presentacion de l'activitat. Rampèl de la sesilha passada : «Vos rampelatx que lo còp passat, escotèrem de las legendas sul Drac. Qual nos pòt tornar dire qual es lo Drac e çò que faguèt?»

Balhar la paraula als calandrons.

«A-uèi, vam legir un tèxt escrich per Enric Dommergues suls torns que juguèt lo Drac al monde. Qual vòl començar la lectura?»

2) Lectura, reformulacion e explicacions

A la fin dels paragrafs legits, demandar als calandrons de tornar racontar çò qu'es passat dins l'istòria. Explicar dels mots mal aisits.

Contunhar la lectura e los escambis dusca a la fin del reciu sul l'anhèl pesat. Far passar lo maximun de calandrons en lectura en adaptar la longor al nivèl de lectura.

3) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, lectura, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 5 (veire SESILHA 4) Legir e explicar la fin del tèxt Lo Drac

Debanament de la SESILHA 6:

Objectiu : Legir e comprendre lo reciu d'una legenda.

Luòc : sala de classa, canton

Material : Policopiat del Tèxt Lo Drac D'Enric Dommergues, fuèlha A4, estilò blau e futres, tablèu

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Rampèl de las sesilhas passadas: «Vos rampelatz qu'avèm legit un tèxt que nos contava los torns que jogava lo Drac al monde?

A-uèi vam ensajar de resumir lo tèxt en far una mèna de benda dessenhada. Ensajarem per cada torn jogat per Drac de la dessenhar e d'escriure l'accion.»

2) Mesa en comun, resumir de las accions del Drac, maqueta de la benda dessenhada

«De qué faguèt lo Drac?»

Balhar la paraula als calandrons e far la tièira al tablèu dels eveniments reportats.

S'apuejar sul tèxt Lo Drac e tornar legir se l-i a de besonh dels passatges del reciu.

Puèi constituir la maqueta en divisar lo tablèu en casas ont figuraràn los títols de las accions del Drac

3) Realizacion de la benda dessenhada

Un còp la maqueta acabada, los calandrons tòrnon far sus un fuèlh la benda dessenhada. Los pus bèls, ieu e Miquèla ajudam los cicles 1 e 2 que n'an de besonh per traçar los traches de las casas, per l'escritura, la lectura dels títols e l'ajuda pels elements dels dessenshs.

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, implicacion, atencion e escota, realizacion de la benda dessenhada amb los elements determinats ensemble

Debanament de la SESILHA 7 :

Objectiu : Legir e comprendre lo reciu d'una legenda.

Luòc : sala de classa.

Material : Policopiat del Tèxt Lo Pònt del Diable de Loís Delhostal

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Presentacion de l'activitat. «A-uèi vam legir una altra legenda que nos parla d'un autre personatge: Lo Diable. Qual pòt nos parlar d'aquel personatge?»

Balhar la paraula als calandrons.

2) Lectura, reformulacion e explicacions

Far legir a torn de ròtle los calandrons.

Los questionnar sus la fòrma del tèxt.

Explicar dels mots mal aisits.

Far de las pausetas per far tornar dire l'istòria als calandrons.

3) Per acabar

Bilanç amb los calandrons per reculir lor reaccions (paur, plaser...)

Avaloracion: Participacion oral, lectura, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 8 (veire SESILHA 7) Acabar la fin del tèxt

<p>Nivèls: cicles 1-2-3</p> <p>Efectius : 18-20</p> <p>regent: Pèire Raymond</p> <p>assistança pedagògica : Miquèla Canet</p>	<p style="text-align: center;">Seqüència : activitats a l'entorn d'una fabla de <i>La Fontaine</i></p> <p>Sesilhas 1-3 : Trabalh sus la version lengadociana de la fabla <u>Lo pòrc, la cabra e lo moton</u></p> <p>Sesilha 4 : Lectura de la version d'origina en francés de la fabla <u>Lo pòrc, la cabra e lo moton</u></p> <p>Sesilhas 5-6 : Trabalh sus la version auvernhatada de la fabla <u>Lo pòrc, la cabra e lo moton</u></p> <p>Sesilhas 7-8-9: Escriure de las versions novèlas de la fabla e preparar las versions retengudas per l'espectacle de fin d'annada</p>	<p>Sesilha 1 data: 1/04/14</p> <p>Sesilha 2 data: 8/04/14</p> <p>Sesilha 3 data: 11/04/14</p> <p>Sesilha 4 data: 22/04/14</p> <p>Sesilha 5 data: 13/05/14</p> <p>Sesilha 6 data: 20/05/14</p> <p>Sesilha 7 data: 3/06/14</p> <p>Sesilha 8 data: 10/06/14</p> <p>Sesilha 9 data: 24/06/14</p>
<p>Encastre de las sesilhas: Activitats pedagògicas complementàrias (APC), los dimars de 15h45 a 16h30, trabalh sul projècte de classa del periòd 2</p>		

Competéncias del sòcle comun trabalhadas

Competéncia 1-palièr 1	Competéncia 1-palièr 2 :	Competéncia 4-palièr 2 :	Competéncia 5-palièr 2 :
S'exprimir clarament a l'oral en utilizar un vocabulari apropiat	Prendre la paraula en respectar lo nivèl de lenga adaptat	Produire un document numeric: tèxt, imatge, son	Far dels ligams entre los tèxts estudiats
Participar en classa a un escambi verbal en respectar las règlas de la comunicacion	Respondre a una question per una frasa complèta a l'oral	Utilizar l'esplecha informatica per presentar un trabalh	Practicar lo dessenh e divèrsas fòrmas d'expressions visualas e plasticas
Emplegar dels mots precises per s'exprimir	Prendre part a un dialòg : prendre la paraula davant los autres, escotar los autres, formular e justificar son ponch de vist		
Copiar un tèxt cort sans error dins una escritura lisibla e amb una presentacion sonhada	Utilizar sas coneissenças per soscar sus un tèxt, mièlh lo comprendre		
Escriure d'un biais autonòm un tèxt de cinc a dètz linhas	Comprendre dels mots novèls e los utilizar del bon biais		
	Reperar dins un tèxt de las informacions explicitas		
	Inferir de las informations novèlas (implicitas)		
	Legir sol e comprendre un enonçat, una consigna		
	Legir aisidament (a votz nauta, silenciosament) un tèxt		
	Redigir un tèxt d'una quinsena de linhas (recius, descripcion, dialòg, tèxt poetic, compte rendut) en utilizar sas coneissenças		

Debanament de la SESILHA 1 :

Objectiu : legir e comprendre la version lengadociana d'una fabla de *La Fontaine* escricha en grafia mistralenca.

Luòc : sala de classa, canton

Material : Fuèlha amb lo tèxt *Lou pouorc, lo cabro e lou moutou*

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « A-uèi legir una fabla de *La Fontaine* revirada en occitan. Qual coneis *La Fontaine* ?»

Lo regent baila la paraula. Far referéncia a d'autres tèxtes de l'autor descubèrts en classa. Lo regent explica que va distribuir lo tèxt per la lectura mas que resèrva una suspresa. Son escritura es diferenta d'aquela qu'avèm la costuma.

2) Descubèrta, lectura e explicacion de la fabla

Lo tèxt es distribuit als calandrons a partir dels CE1 dusca als CM2

«Agara vam legir la fabla. Qual vòl començar la lectura?»

Après la lectura del títol e de las primièiras linha, daissar reagir los calandrons sus la grafia.

Balhar qualques explicacions sus la grafia mistralenca e la grafia occitana.

Contunhar la lectura e s'arrestar per explicar dels mots e per tornar dire l'istòria.

Far virar la lectura per far legir totes los calandrons lectors.

Per acabar s'arrestar sus la fin e la nocion de morala. De qu'aquò vòl dire. Es que tot lo monde es d'accòrdi amb la morala de l'autor? De poiriam pensar d'autre atanben?

Avaloracion: Participacion oral, lectura, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 2

Objectiu grop 1 (CE1-Cicle 3) : Tornar escriure la fabla *Lou pouorc, lo cabro e lou moutou* en grafia normalizada

Objectiu grop 2 (cicle 1-CP) : Reconéisser dels mots claus de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton

Luòc : Sala de classa

Material grop 1 : Fuèlha amb lo tèxt *Lou pouorc, lo cabro e lou moutou*, quasèm d'escritura

Material grop 2 : Fuèlha amb los exercicis de lectuta, cisèu e pèga

Durada: 45 mn

1) Activitat grop 1 (amb Pèire Raymond) :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha: « Vos rampelatx de la lectura de la fabla de *La Fontaine* de l'autre jorn? Cossí èra escricha?»

Far parlar lo calandrons sus la fabla.

«A-uèi vam ensajar de tornar escriure la fabla en grafia occitana.

Per aquò far vam far dels grops e se desrepartir l'escritura dels tèxts»

Lo tèxt a transcriure es descopat en 4 partidas. 4 còlas de tres calandrons son constituïdas pel regent en mesclar los nivèls d'atges e de color tot ne téner compte de las relacions entre calandrons. Precisar que dins cada còla que i a un secretari cargat d'escriure lo tèxt final corregit. Precisar que tot lo monde dèu cercar dels mots a corregir e que se cal ajudar.

Rampelar que se cal ajudar de las esplechas de classa per metre al ponch lo tèxt : diccionari, lexics, quasèm de leiçon, tablèus e conjugason...

Lo regent passa dins cada còla per veire las reparticions de las tacas e ajudar se l-i a de besonh.

Se una còla a acabat, ven far la correccion amb lo regent.

Un còp la correccion acabada, los calandrons se repartisson lo tèxt de copiar a l'ordenador.

Los autres causisson un trabalh personal en autonomia (fichièr matematicas, lectura...).

Avaloracion: Participacion a las recèrcas dins la còla, tèxt acabat de corregit, qualitat de la transcripcion

2) Activitat grop 2 (amb Miquèla Canet) :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

«Vos sovenètz de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton que legiguèrem lo còp passat? De qué contava?»

Far tornar dire l'istòria als calandrons.

«Agara vam ensajar de tornar conéisser qualques personatges de la fabla.»

Mostrar la fuèlha de trabalh e presentar cada animal. Demandar als calandrons de los nomenar.

«Lo nom de l'animal es escrich aici. Vos vau demandar de tornar trobar l'etiqueta amb lo nom de cada animal, puèi de la descopar e de la pegar a la bona plaça.»

Distribuir lo material, daissar far los CP e ajudar los cycles 1. Tornar rampelar las consignas, demandar de tornar dire lo nom dels animals, mostrar las etiquetas modèlas, ajudar al descopatge. Miquèla passa per agachar lo trabalh, ajudar, respondre a las questions e tornar explicar. Un còp acabat, los calandrons pòdon colorar los animals

Avaloracion: nomenar los animals e tornar pegar l'etiqueta a la bona plaça.

Debanament de la SESILHA 3 (veire **SESILHA 2**) acabar los trabalhs de la sesilha precedenta

Debanament de la SESILHA 4

Objectiu : legir la version francesa de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton e comparar amb l'autra version

Luòc : Sala de classa, al canton

Material : Policopiat de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « Vos rampelatx de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton ? A-uèi vam legir la version d'origina de l'autor en francés, Joan *De La Fontaine*. »

2) Lectura, explicacions e comparasons

Lo tèxt es distribuit als calandrons a partir dels CE1 dusca als CM2

«Agara vam legir la fabla. Qual vòl començar la lectura?»

Far virar la lectura entre los calandrons lectors.

Explicar los mots de vocabulari dificils.

S'arrestar sus la lenga emplegadas. Parlar de l'autor e de son epòca (Loís XIV).

Per acabar, comparar rapidament las doas fablas. Similitudas, diferéncias.

Parlar de las reviradas en general.

Avaloracion: Participacion oral, lectura, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 5

Objectius : legir la version auvernhatata en grafia mistralenca de la fabla Lo cochon, la chabra e lo moton e far de las palancas entre dialèctes auvernhat e lengadocian

Luòc : Sala de classa, al canton

Material : Policopiat de la fabla Lo cochon, la chabra e lo moton, mapa d'Auvèrnhe

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha «Vos rapelatx de la fabla de *La Fontaine* Lo Pòrc, la cabra e lo moton qu'avèm tornada escricha en occitan ?

A-uèi vam legir una altra version d'aquela fabla dins un autre parlar occitan. »

2) Estudiar los traches fonetics del dialècte auvernhat

Far rampelar als calandrons los tèxtes en dialècte auvernhat jà estudiats.

Amb l'ajuda de la mapa d'Auvèrnhe, demandar als calandrons de mostrar los endreches ont parlam l'occitan.

Mostrar l'airal de dialècte auvernhat (vilas...)

En s'ajudar del tèxt, demandar als calandrons de cercar de las palancas possiblas entre dialèctes auvernhat e lengadocian.

Explicar las palancas possiblas e verificar amb d'autres exemples.

Demandar als cicles 1 de tornar dire dels mots en auvernhat e pausar de las devinalhas suls mots ausits «cossí disèm cabra en auvernhat...?»

Avaloracion: Participacion oral, lectura, implicacion, atencion e escota.

Debanament de la SESILHA 6

Objectiu grop 1 (CE1-Cicle 3) : far de las palancas entre dialèctes auvernaht e lengadocian

Objectiu grop 2 (cicle 1-CP) : Reconéisser dels mots claus en auvernhat extraches de la fabla Lo cochon, la chabra e lo moton

Luòc : Sala de classa

Material grop 1 : Fuèlha amb lo tèxt Lo cochon, la chabra e lo moton, ficha d'exercicis sus las palancas, estilòs

Material grop 2 : Fuèlha amb los exercicis de lectura, cisèu e pèga

Durada: 45 mn

1) Activitat grop 1 (amb Pèire Raymond) :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

«L'autre jorn legiguèrem la fabla del Lo Pòrc, la cabra e lo moton dins un autre dialècte occitan. Qual se rampèla ? »

Balhar la paraula als calandrons e los far parlar sus las especificitats del dialècte auvernhat evocadas lo còp passat.

Puèi distribuir lo doument de trabalh e legir ensemble las consignas.

Daissar los calandrons far e al cap de 20 min far la correccion collectivament al tablèu.

Avaloracion: Grilha emplenada amb aplicacion en respècte de las consignas donadas

2) Activitat grop 2 (amb Miquèla Canet) :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

«Vos sovenètz de la fabla Lo pòrc, la cabra e lo moton que legiguèrem ? Lo còp passat la legiguèrem en auvernhat. Qual se rampèla cossí disèm lo pòrc?»

Balhar la paraula als calandrons. Demandar pels autres mots : la cabra, lo moton.

Demandar atau qualques autres mots ont la palanca **ch**↔**c** foncciona.

«Agara vam ensajar de tornar conéisser qualques noms en auvernhat dels personatges de la fabla.»

Mostrar la fuèlha de trabalh e presentar cada animal. Demandar als calandrons de los nomenar.

«Lo nom de l'animal es escrich aici. Vos vau demandar de tornar trobar l'etiqueta amb lo nom de cada animal, puèi de la descopar e de la pegar a la bona plaça.»

Distribuir lo material, daissar far los CP e ajudar los cicles 1. Tornar rampelar las consignas, demandar de tornar dire lo nom dels animals, mostrar las etiquetas modèlas, ajudar al descopatge. Miquèla passa per agachar lo trabalh, ajudar, respondre a las questions e tornar explicar. Un còp acabat, los calandrons pòdon colorar los animals

Avaloracion: nomenar los animals e tornar pegar l'etiqueta a la bona plaça.

Debanament de la SESILHA 7 :

Objectiu : escriure un tèxt individual (CE1-cicles 3) o far un dessenh contat (cicles 1-CP) sus una version diferenta de la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton.

Luòc : sala de classa

Material : fuèlhas blancas, quasèrn d'escritura

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

Lo regent explica l'objectiu de la sesilha « vos rampelatx de la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton. Aviam parlat qu'a la fin l-i aviá una morala. Qual nos pòt tornar explicar çò que quò vòl dire la morala e qu'es aquesta de la fabla ? »

Balhar la paraula als calandrons. Tornar sus aquela nocion de morala pròpria al genre literari de la fabla. Rampèl dels escambis de l'autre còp sus los vejaires per rapòrt a la morala de la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton.

« Vos sovenètz que tot lo monde èra pas d'accòrdi amb la morala de l'autor dins la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton. Vos vau donc demandar d'imaginar en gardar los meteis personatges e luòc (es a dire lo carretier e sa carreta, lo pòrc, la cabra e lo moton que son menats al mercat per èstre venduts) cossí aquò se poiriá passar d'un autre biais e de que ne'n seriá la morala ? Vos daisse dusca a la fin de l'ora. Lo còp que ven, cadun presentarà son tèxt als autres. Puèi farem una causida de qualques tèxtes per trabalhar dessus per l'espectacle de fin d'annada. Pels cicles 1 e 2 faretz un dessenh contat per nos racontar vòstra istòria. »

2) Escritura dels tèxtes

Los calandrons se meton al trabalh d'escritura. Se pòdon servir dels tèxtes legits e de las esplechas de trabalh.

Pèire e Miquèla passan ajudar los cicles 1 per rampelar los elements de l'istòria e los questionar per saber çò que ne'n pensan e cossí l'istòria poiriá èstre diferenta.

Quand un cycle 1 o un CP a acabat, Pèire e Miquèla los sònàn per escriure l'istòria e la morala.

Avaloracion: escritura d'un tèxt o realizacion d'un dessenh contat en respet amb las consignas.

Perlongament: daissar del temps sus la sesilha de creacion de tèxt del diluns als cicles 3 per acabar l'escritura de lor fabla.

Debanament de la SESILHA 8

Objectiu : Presentar sa creacion de tèxt e causir entre aquelas las versions de presentar per l'espectacle.

Luòc : sala de classa, canton

Material : quasèrn d'escritura

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

Rampèl de las leis : nos trufam pas, escotam aquel que parla, levam lo det per demandar la paraula.

« A-uèi vam escotar las versions de las fablas *Lo pòrc, la cabra e lo moton* qu'avètz inventat.

Vam començar pels dessenh contats dels cicles 1 e dels CP. Puèi contunharem amb los tèxtes dels CE1 e dels cicles 3. »

Far passar tot lo monde. Daissar pausar quaqlues questions e qualques reaccions suls tèxtes presentats.

Se tot lo monde es pas passat, prendre lo temps lo lendeman per acabar la presentacion e la causida.

Se tot lo monde es passat, explicar l'objectiu de la causida : causir tres tèxtes diferents que seràn trabalhats per èstre presentats per l'espectacle de fin d'annada.

Los tèxtes son pausats al canton al sòl. Lo regent resumís rapidament las versions presentadas. Puèi sona cada calandron per prendre tres getons que deurà pausar sus tres tèxtes diferents. Un còp tot lo monde passat, comptam los getons. Las versions qu'amassan lo mai de getons seràn causidas per l'espectacle.

Debanament de la SESILHA 9

Objectiu : Constituir de las còlas per trabalhar l'escritura e la mesa en scèna de las versions de la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton.

Luòc : sala de classa

Material : tablèu, quasèm d'escritura

Durada: 45 mn

1) Presentacion de l'activitat :

«Per la fèsta de fin d'annada vos sovenètz qu'avèm decidit al conselh de classa de presentar de las scenetas sus las versions causidas de la fabla Lo Pòrc, la cabra e lo moton.

A-uèi vam far de las còlas de trabalh per tornar escriure çò que cada personatge va dire. Vam començar per far las còlas e desrepartir los ròtles. La condicion es qu'al mens dins cada còla i aja un bèl en escritura e en comportament per trabalhar sul tèxt e ajudar los autres. »

2) Causida dels personatges e reparticion dels calandrons

Al tablèu, lo regent fa un tablèu ont rampèla las diferentas vesrions e los personatges.

	Lo carretièr	Lo pòrc	La cabra	Los motons
Version normala				
Version d'Anaé				
Version d'Artús				
Version de Blanca				

Lo regent demanda : « Dins la version normala qual vòl far lo carretièr ? »

Los calandrons de PS de cicle 1 son d'oficis inscriches coma « motons » e fan oficis de figuracion en accompanhar l'actor moton dins l'espectacle.

Se l-i a mai d'una demanda per un personatge, un tiratge al sòrt serà fach. Una prioritat serà donat al responsable de còla dins la causida del personatge.

3) Escrituras dels dialògs dels personatges

Un còp los ròtles distribuïts e las còlas constituïdas, las còlas se meton al trabalh. Lo responsable escritura (atanben cap de còla) comença a discutir amb sa còla per saber çò que cada personatge va dire e far dins sa version. Pèire e Miquèla passan veire l'avançada de cada còla e ajudan se l-i a de besonh al trabalh d'escritura en tornar rampelar las situacions, en prepausar de las frases...

Perlongaments : Lo trabalh d'escritura e de mesa al ponch se perlongarà dins d'autres sesilhas en foncion dels besonhs e del temps. La darrièra fasa serà de jogar en situacion los ròtles e de fargar los costums e los decòrs.

Avaloracion : aver un ròtle, participar a son nivèl a la realizacion de l'espectacle e l'escritura del tèxt, prepausar una version de sa fabla amb los dialògs de totes los personatges.